

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОВІТРЯНИХ СИЛ ІМЕНІ ІВАНА КОЖЕДУБА**

ЛЕКЦІЯ

Тема: «Механізовані підрозділи при розташуванні на місці та у сторожовій охороні».

Навчальні питання

1. Механізовані підрозділи при розташуванні на місці

2. Механізовані підрозділи у сторожовій охороні, особливості за досвідом проведення ООС (АТО).

Навчальна література

1. Бойовий статут Сухопутних військ. Ч. III., Київ, 2016.
2. Стандарт готовності СТГ 11.033.01.01(04).6.06 (видання 1) Підготовка та виконання завдань на марші. Дії відділення в похідній охороні, 2016.
3. Стандарт готовності СТГ 11.033.01.01(04).5.13 (видання 1) Підготовка та виконання завдань на марші. Дії взводу в похідній охороні, 2016.
4. тлг№350/165/2/1015дск від 17.07.2017 (вх.№487дск /24-33 від 20.07.2015) Інформаційний матеріал щодо організації контрзасадних дій на марші.
5. Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять з дисципліни „Загальна тактика” з теми „Управління вогнем механізованого взводу”/ С.В. Гузченко, І. М. Тіхонов, М. В. Качан та ін. – Х. : ХНУПС, 2018. – 40 с.
6. Довідковий посібник курсанту щодо дій вночі в різних умовах. С. В. Гузченко, О. М. Бобков, В. О. Явтушенко та ін. – Х. : ХНУПС, 2019. – 36 с.
7. тлг № 350/165/8/1009дск від 08.06.19 (вх.353дск/24-33 від 10.06.19). Інформаційно-довідковий матеріал щодо вогневого ураження противника
8. <http://www.mil.gov.ua>, <http://www.ukrmilitary.com>.

Досвід ООС (АТО)

Досвід проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей.

Досвід бойових дій показує, що завчасне прогнозування та моделювання можливого розвитку подій, здійснення режимних та попереджувальних заходів, завчасне фортифікаційне обладнання та маскування районів розміщення підрозділів, ведення постійного спостереження за небезпечними напрямками, здійснення розвідувально-засадних заходів, тренування особового складу у діях при обстрілі з артилерійського та стрілецького озброєння противника дозволяє успішно виконувати завдання та виключити або звести до мінімуму втрати особового складу та техніки.

Як позитивний приклад, наводиться передовий досвід 25 опдбр з організації охорони та оборони базового табору, де командуванню вдалося організувати ефективну систему артилерійської розвідки, яка дозволяє здійснювати контрбатарею боротьбу.

В першу чергу це забезпечено чіткою роботою системи спостережних постів, до складу кожного з яких входить артилерійський коректувальник вогню. Спостережні пости дієво відслідковують зміни в обстановці, виявляють та оперативно передають вихідні данні для ураження окремих мінометів та мінометних артилерійських підрозділів противника.

Зазначене вдалося досягти шляхом виконання наступних заходів:

розгорнуто та організовано цілодобове спостереження за об'єктами місцевості постами спостереження на всіх панівних висотах (териконах), які розташовані довкола базового табору підрозділу 25 опдбр, що дозволило контролювати пересування будь-яких мобільних засобів (вантажівок, мікроавтобусів тощо), які можуть використовуватись для транспортування мінометів та інших засобів ураження противника; забезпечення стійким зв'язком між спостережними постами, КП 25 опдбр та артилерією; систематичним маневруванням артилерії, третина з якої постійно знаходиться в русі, а решта – перебуває в готовності до негайного відкриття вогню по виявленим цілям та пристріленим ділянкам на найбільш загрозливих напрямках.

Зазначені вище заходи суттєво підвищили безпеку базового табору в результаті чого:

припинилися обстріли з мінометів по підрозділам базового табору;

вдалось уникнути втрат серед особового складу;

підвищено живучість артилерії бригади.

Досвід ООС (АТО)

Досвід проведення антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей.

Досвід бойових дій показує, що завчасне прогнозування та моделювання можливого розвитку подій, здійснення режимних та попереджувальних заходів, завчасне фортифікаційне обладнання та маскування районів розміщення підрозділів, ведення постійного спостереження за небезпечними напрямками, здійснення розвідувально-засадних заходів, тренування особового складу у діях при обстрілі з артилерійського та стрілецького озброєння противника дозволяє успішно виконувати завдання та виключити або звести до мінімуму втрати особового складу та техніки.

Як позитивний приклад, наводиться передовий досвід 25 опдбр з організації охорони та оборони базового табору, де командуванню вдалося організувати ефективну систему артилерійської розвідки, яка дозволяє здійснювати контрбатареюну боротьбу. В першу чергу це забезпечено чіткою роботою системи спостережних постів, до складу кожного з яких входить артилерійський коректувальник вогню. Спостережні пости дієво відслідковують зміни в обстановці, виявляють та оперативно передають вихідні данні для ураження окремих мінометів та мінометних артилерійських підрозділів противника.

Зазначене вдалося досягти шляхом виконання наступних заходів:

розгорнуто та організовано цілодобове спостереження за об'єктами місцевості постами спостереження на всіх панівних висотах (териконах), які розташовані довкола базового табору підрозділу 25 опдбр, що дозволило контролювати пересування будь-яких мобільних засобів (вантажівок, мікроавтобусів тощо), які можуть використовуватись для транспортування мінометів та інших засобів ураження противника; забезпечення стійким зв'язком між спостережними постами, КП 25 опдбр та артилерією; систематичним маневруванням артилерії, третина з якої постійно знаходиться в русі, а решта – перебуває в готовності до негайного відкриття вогню по виявленим цілям та пристріленим ділянкам на найбільш загрозливих напрямках.

Зазначені вище заходи суттєво підвищили безпеку базового табору в результаті чого: припинилися обстріли з мінометів по підрозділам базового табору;

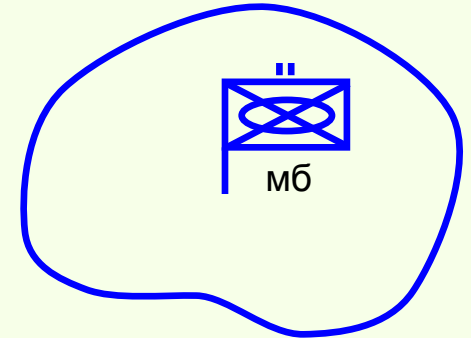
вдалось уникнути втрат серед особового складу;

підвищено живучість артилерії бригади.

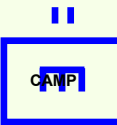
1. Розташування на місці – організоване розміщення підрозділів у призначеному районі розташування. Механізовані підрозділи на місці можуть розташовуватися в:

- районі зосередження;
- вихідному районі;
- районі очікування;
- районі відпочинку та інших районах.

Батальйону (роті) **вказується** основний і може призначатися запасний райони розташування.

При тривалому розташуванні на місці у вказаних районах може створюватись базовий табір.

Розташуватися на місці підрозділи можуть з метою :

- завершення заходів щодо приведення у бойову готовність;
- підготовки до бою;
- відновлення боєздатності;
- відпочинку особового складу;
- поповнення запасів матеріальних засобів;
- обслуговування та відновлення бойової техніки;
- бойового злагодження.

Район розташування призначається на місцевості, яка:

- має природні укриття;
- забезпечує захист підрозділів від зброї масового ураження (ЗМУ) та високоточної зброї (ВТЗ);
- забезпечує розосередження та потайне розміщення підрозділів, їх швидкий збір і проведення маневру в потрібному напрямку;
- забезпечує зручність розміщення та відпочинку особового складу;
- забезпечує сприятливі умови в санітарно-епідемічному відношенні.

Потрібно уникати розташування підрозділів поблизу:

- важливих об'єктів;
- населених пунктів, по яких противник може нанести масовані вогневі та хімічні удари;
- під лініями електромережі;
- газопроводів;
- нафтопроводів.

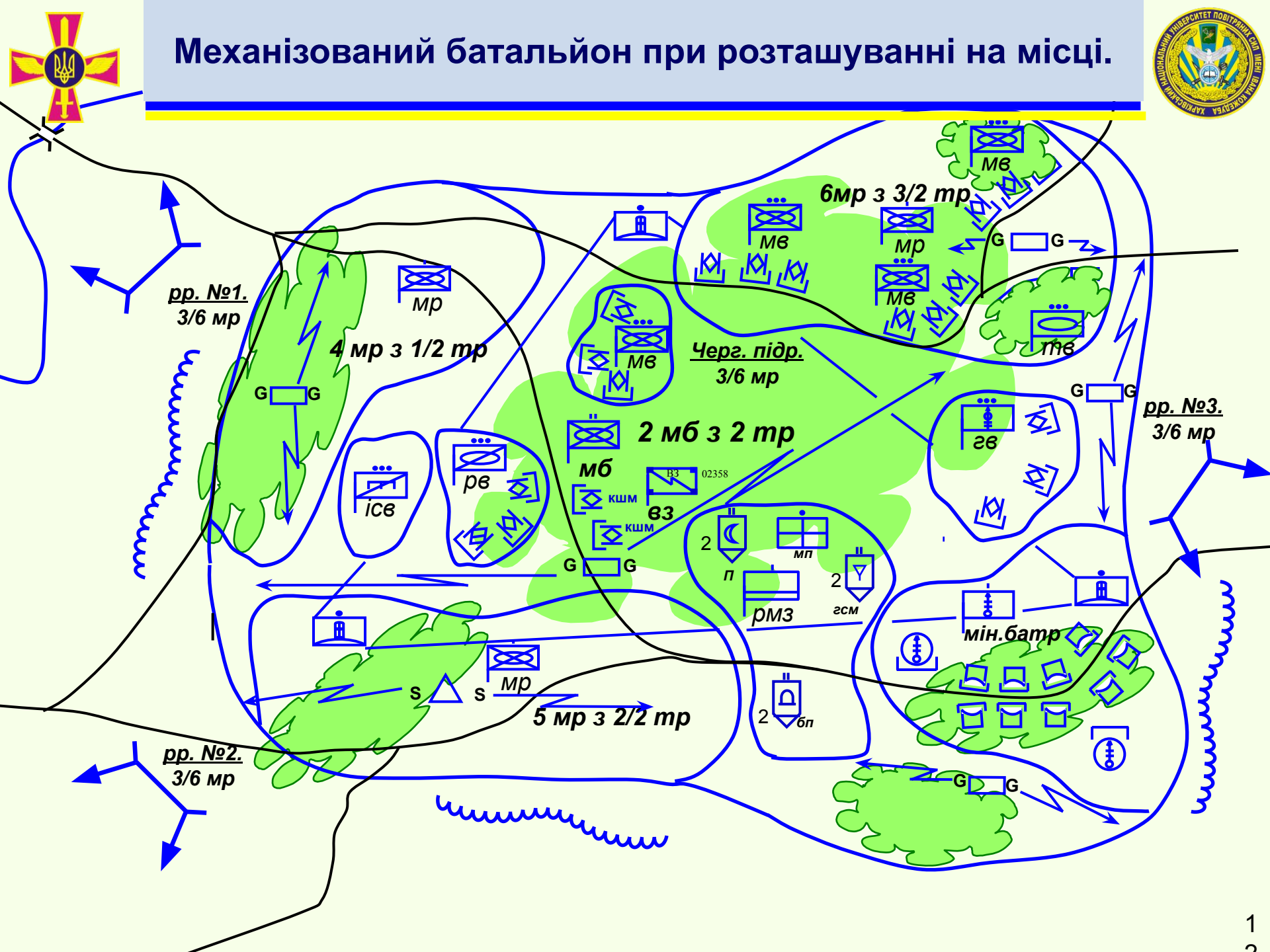
Механізовані підрозділи при розташуванні на місці.

Район розташування батальйону включає:

- райони розташування механізованих (танкових) рот;
- інших штатних і доданих підрозділів;
- позиції (маршрути дій, рубежі розгортання) сторожової (безпосередньої) охорони.

Розмір району розташування батальйону на місці може бути до **10 км²**, роти – **1,5-2 км²**

Механізований батальйон при розташуванні на місці.

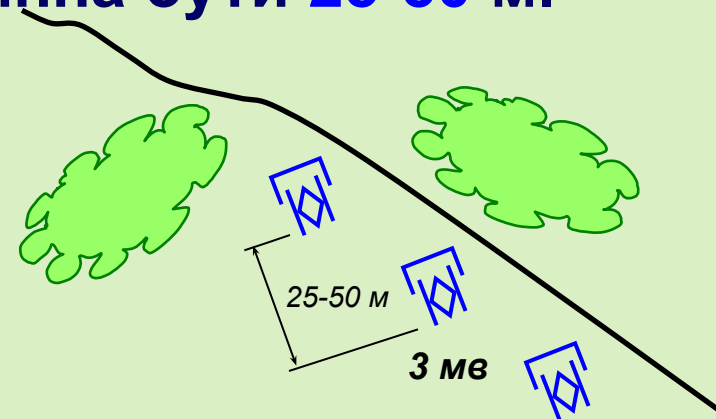

Механізовані підрозділи при розташуванні на місці.

Розташування мр на місці:

Відстань між танками, бойовими машинами піхоти (бронетранспортерами) повинна бути **25-50 м**.

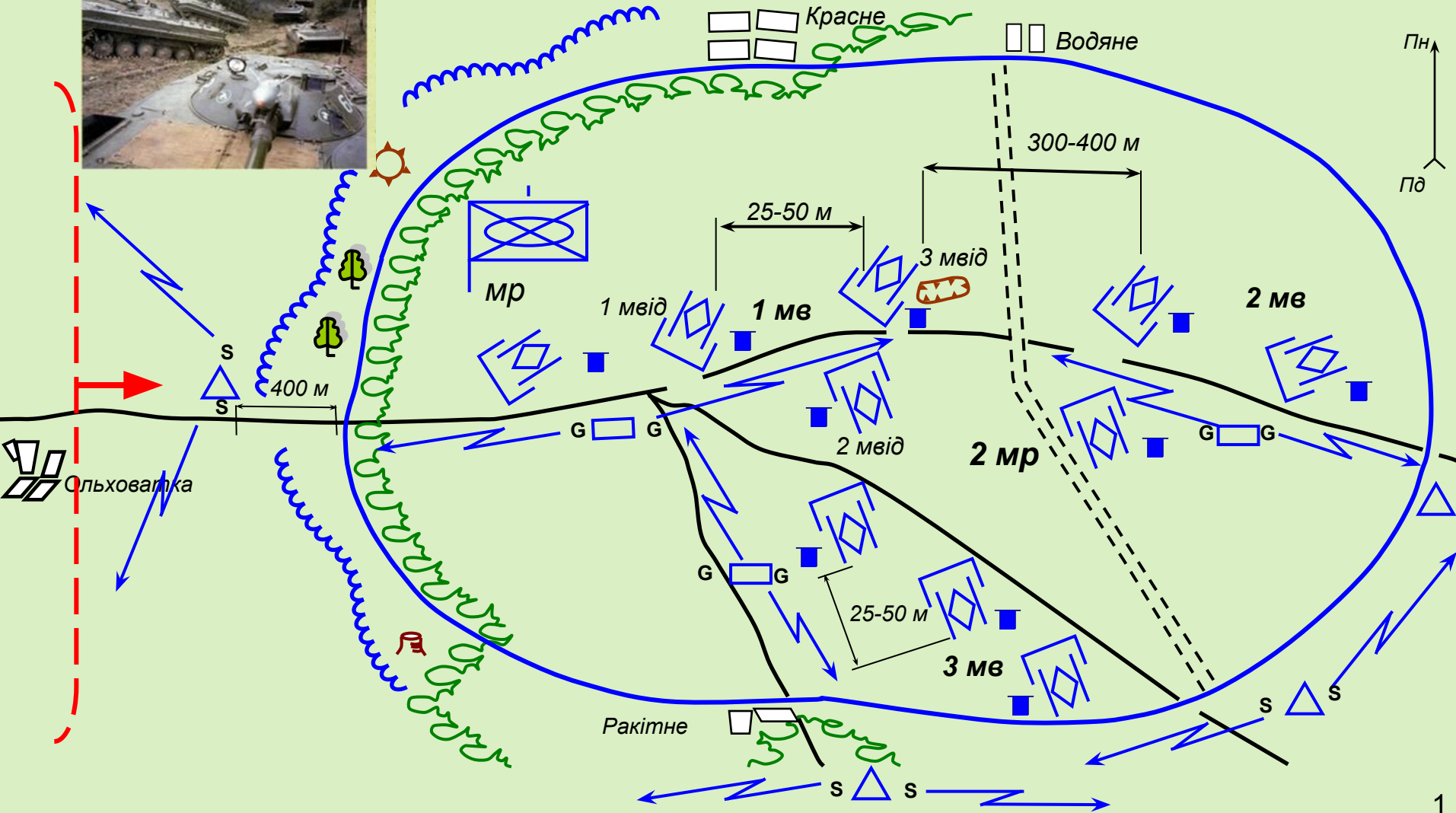

А при розташуванні на відкритій місцевості в умовах загрози застосування противником високоточної зброї (ВТЗ) – **100-150 м**.

Відстань між взводами складає **300—400 м**.

Розташування мр на місці

Базовий табір

БАЗОВИЙ ТАБІР Головною метою обладнання табору є гарантоване забезпечення виконання особовим складом військових частин (підрозділів) покладених завдань у визначеному районі (операційній зоні), захист особового складу, озброєння, військової техніки та матеріально-технічних ресурсів від засобів ураження, виконання заходів бойового, тилового і технічного забезпечення під час виконання завдань.

Ділянка місцевості табору повинна забезпечувати :

- стійке управління штатними та доданими підрозділами;
- ведення спостереження (розвідки) за підступами до базового табору та виконання заходів охорони і оборони на визначених ділянках місцевості;
- повсякденну діяльність особового складу;
- своєчасну евакуацію хворих та поранених і виведення ОВТ;
- можливість промислового підключення до електропостачання та забезпечення придатною до використання водою;
- мінімізувати вплив на особовий склад у разі техногенних та природних катастроф.

Місце розташування базового табору, повинно мати природні укриття, розміщуватися, як правило, не ближче 2 - 4 км від населених пунктів, поблизу магістральних доріг. Район розміщення повинен забезпечувати потаємне розміщення та надійний захист підрозділів, раптовий їх збір та проведення маневру, а також дотримання умов життєдіяльності у санітарно-епідеміологічному відношенні.

Організація охорони та оборони базового табору

При організації охорони і оборони базового табору обов'язково необхідно враховувати наступні чинники:

- наявність та активність дій незаконних збройних формувань, диверсійних (диверсійно-розвідувальних) груп противника в районі виконання завдань (ймовірні шляхи пересування, райони зосередження (розгортання) та загрозливі напрямки їх дій);
- налаштованість та потенційні можливості місцевого населення (громадських об'єднань) щодо проведення провокаційних дій, блокування шляхів сполучення, джерел з питної водою та інших елементів інфраструктури у визначеній операційній зоні (районі);
- наявність та ймовірність ураження вогневими засобами противника (місць розміщення позицій мінометів, артилерії, реактивних систем, ПЗРК тощо);
- ймовірні місця мінування шляхів сполучення та місцевості, вогневих засад противника.

Основні елементи базового табору

Основними елементами базового табору є:

- житлова зона;
- адміністративна зона;
- паркова зона;
- тилова зона;
- складська зона;
- вертолітні майданчики;
- зона охорони.

Житлова зона:

- місце для відпочинку особового складу (сержан-ти, солдати),
- місця для миття особового складу та прання білизни,
- медичний пункт (шпиталь),
- місця для заняття спортом та морально-психологічного розвантаження особового складу,
- об'єкти забезпечення життєдіяльності (туалети, місце вивезення відходів),
- місця для проведення занять.

Основні елементи базового табору

Адміністративна зона:

- штабні приміщення,
- вузол зв'язку.

Паркова зона:

- польові парки (місця для паркування техніки) та естакади для миття машин,
- пункти заправки та сховища ПММ,
- споруди (місця) для ремонту та обслуговування ОВТ,
- сховища для зберігання зброї та боєприпасів.

Тилова зона:

- місце приготування їжі;
- місце прийому їжі;

Складська зона:

- склади РАО;
- склади ВТМ;
- склади ПММ;
- склади КЕС.

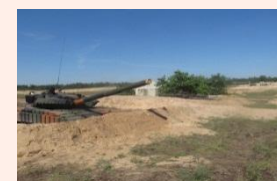

Основні елементи базового табору

Зона охорони (оборони) та розташування чергових засобів.

- контрольно-пропускні пункти, які розташовані безпосередньо у базовому таборі;
- місця та ділянки місцевості, на яких розташовані спостережні пости;
- прокладені маршрути рухомих патрулів (по периметру табору);
- вартове приміщення (місце перебування резервної групи);
- місця (райони) зосередження мобільного резерву;
- вогневі позиції чергових розрахунків (артилерії, засобів ППО, інших вогневих засобів).

Підготовка розташування на місці

В ході організації розташування на місці командир батальйону (роту), крім звичайних питань, повинен:

- під час усвідомлення завдання особливу увагу звернути на заходи, що проводяться старшим командиром щодо розвідки призначеного району;
- під час оцінювання противника визначити можливість ведення ним розвідки та завдання вогневих ударів по підрозділах, а також імовірність дій у районі розташування його ДРС та НЗФ;
- при оцінюванні місцевості вивчити її захисні та маскувальні властивості, можливість використання їх для захисту підрозділів, насамперед від ЗМУ і ВТЗ.

Підготовка розташування на місці

У рішенні на розташування у призначеному районі командир батальйону (роти) визначає:

- райони (місця) розташування підрозділів;
- завдання щодо їх зайняття і виконання заходів із безпеки особового складу та збереження ОВТ і МТЗ, склад і завдання охорони і чергового підрозділу;
- основні питання взаємодії, управління та всебічного забезпечення.

Підготовка розташування на місці

В бойовому наказі на розташування у призначеному районі командир батальйону (роти) під час постановки завдань вказує:

штатним і доданим підрозділам – основні та запасні райони (місця) розташування, порядок їх зайняття та інженерного обладнання, завдання щодо відбиття нападу противника;

мінометній батареї (артилерійському підрозділу) – основні та запасні райони (місця) розташування, вогневі позиції, порядок їх зайняття та інженерного обладнання, завдання щодо ВУП;

підрозділу ППО – основні та запасні райони (місця) розташування, вогневі позиції у тому числі позиції для ведення вогню прямою наводкою по наземному противнику, порядок їх зайняття та інженерного обладнання, завдання щодо прикриття підрозділів батальйону (роти) від повітряного противника, час і ступені бойової готовності;

підрозділам охорони – склад, позиції охорони (маршрути руху патрулів) та час її зайняття (початок патрулювання), завдання, порядок дій при виявленні противника, підтримання зв'язку і доповіді про обстановку, порядок зміни, перепустка і відгук;

черговому підрозділу – склад, завдання, до виконання яких бути готовим, маршрути руху та рубежі розгортання, порядок відкриття та припинення вогню, місце розташування та сигнали виклику.

Підготовка розташування на місці

В ході організації взаємодії командир батальйону (роти) узгоджує дії штатних і доданих підрозділів при відбитті можливого нападу наземного противника, для чого :

- вказує рубежі розгортання (вогневі позиції) і завдання;
- визначає порядок їх підготовки та виходу на них, порядок проведення маневру підрозділами і вогнем;
- які чергові вогневі засоби мати в підрозділах для відбиття нападу противника і порядок ведення ними вогню;
- визначає райони можливої висадки десанту противника і порядок його знищення.

Крім того, командир батальйону (роти) погоджує дії підрозділів з силами і засобами комендантської служби та охорони старшого командира.

Навчальні питання

2. Механізовані підрозділи у сторожовій охороні, особливості за досвідом проведення ООС (АТО).

Охорона організовується з метою:

- не допустити проникнення розвідки противника до підрозділів, які охороняються;
- своєчасно виявити появу наземного противника і попередити про нього війська, які охороняються;
- у випадку нападу противника стійко обороняти позицію, яку займають.

Вона організовується навколо району розташування підрозділів і повинна перехоплювати всі основні дороги і підступи до нього.

Охорона механізованого батальйону

Безпосередня охорона

черговий підрозділ (у складі механізованого. взводу)

парні патрулі

чергові спостерігачі на командних пунктах

Крім цього, для охорони особового складу, озброєння і бойової техніки призначають добовий наряд.

Сторожова охорона.

сторожові загони

сторожові застави

сторожові пости

секрети

Сторожові пости і секрети є основою сторожової охорони батальйону.

Сторожова охорона мб

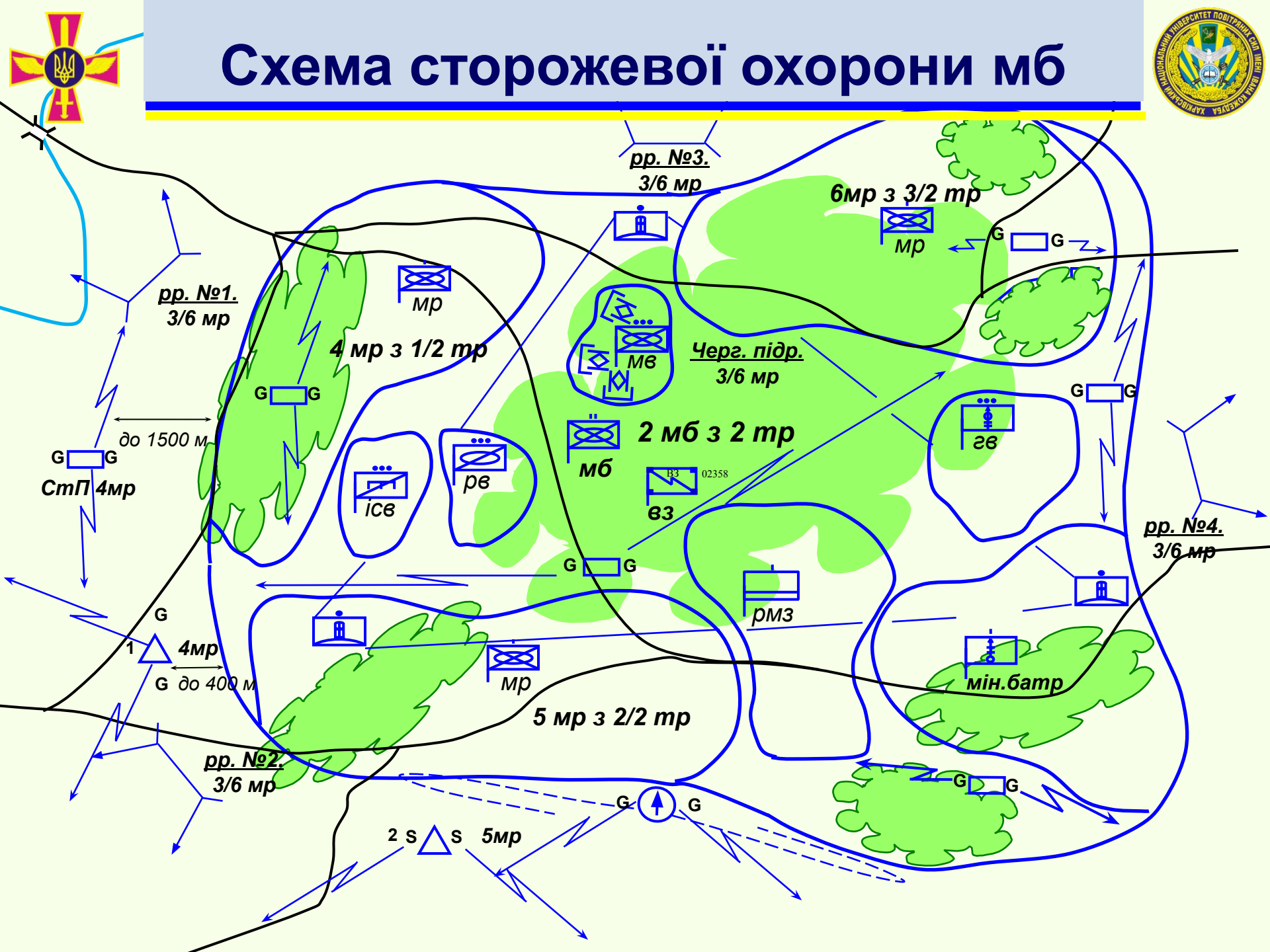

В батальйоні сторожова охорона здійснюється сторожовими постами в складі відділення (танка), що виставляються на віддаленні до 1500 м та секретами в складі 2-3 осіб на відстані до 400 м від району розташування підрозділів. На найбільш небезпечних (імовірних) підступах до району розташування виставляються засідки.

. На найнебезпечніших напрямках сторожова охорона може здійснюватись сторожовими загонами в складі посиленої роти і сторожовими заставами в складі посиленого взводу. У разі призначення в сторожовий загін від бригади батальйону, в сторожову заставу від нього може виділятися посилена рота

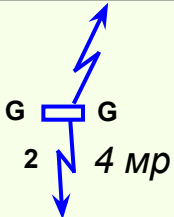
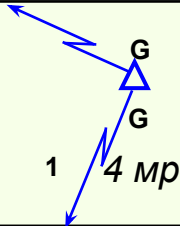
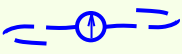
Усі органи сторожової охорони, у будь якому випадку, повинні підтримуватися вогнем штатних та доданих підрозділів (вогневих засобів) батальйону (роти).

Схема сторожевої охорони мб

Елементи сторожової охорони

№ з\п	Назва	Скорочення	Позначення	Кого охороняють	Склад	Ширина смуги охорони	Віддалення
1	Сторожовий загін	СтЗ	-	мбр	мр, (іноді до мб)	до 5 км (10 км)	5-15 км
2	Сторожова застава	СтЗаст	-	Мбр, СтЗ	МВ (іноді до мр)	до 2 км (5 км)	5-15 км
3	Сторожовий пост	СтП		мбр, СтЗ, СтЗаст, мб (мр)	Мвід	-	до 1500 м
4	Секрет	-		мбр, СтЗ, СтЗаст, мб (мр)	2-3 в/с	-	до 400 м
5	Парні патрульні	-		мбр, СтЗ, СтЗаст, мб (мр)	2 в/с	-	-

Взвод у сторожовій охороні

Охорона механізованого батальйону

Для розпізнавання охороною і розвідкою своїх військовослужбовців на кожну добу призначають **пароль**.

Він відомий усьому **складу охорони і розвідки**, а також **особам**, які передають **усні накази**.

Дії о/с сторожевої застави.

Усіх осіб, які не знають пароля, сторожові застави **затримують**.

Командири застав опитують затриманих особисто і направляють до командира **сторожового загону** або командира, який **вислав заставу**.

Командир **сторожового загону** залежно від обставин дозволяє затриманим **рухатися далі** чи направляє їх під конвоєм до командира, який **вислав охорону**.

Завдання на самостійну підготовку:

Що мається на увазі під терміном «розміщення підрозділу на місці» і які вимоги ставляться до підрозділу, що розташовується на місці?

Які вимоги ставляться до району розташування підрозділу, як він вибирається і підготовлюється?

Що включає інженерне обладнання району розташування?

В яких випадках допускається і порядок розташування підрозділів в населених пунктах?

Що включає район розташування механізованого батальйону, його розміри?

Як розташовуються роти в районі розташування?

Як розташовуються взводи і відділення в районі розташування?

Як розміщуються бойові машини і особовий склад в районі розташування?

В якому порядку здійснюється фортифікаційне обладнання місць розміщення підрозділів в районі розташування?

Організація внутрішнього порядку в районі розташування?

Особливості розташування підрозділів в горах?

Особливості розташування підрозділів в лісі?

Особливості розташування підрозділів взимку?

Вивчити завдання сторожової охорони?

Вивчити перелік підрозділів, які залучаються до виконання завдань сторожової охорони та їх бойові можливості?

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!